

1. ที่มาและความสำคัญ

ปัจจุบันปัญหาขยะเป็นสิ่งที่กำลังถูกพูดถึงในระดับโลก แม้ว่าในช่วงปีที่ผ่านมาจะมีการรณรงค์ในเรื่องของการลดและแยกขยะมามากมาย แต่ก็เห็นผลลัพธ์ที่เป็น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างจริงจังไม่มากเท่าที่ควร ดังนั้นคำตอบของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคนอาจไม่ใช่เพียงแค่การรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพียงอย่างเดียว แต่อาจจะต้องทำให้เกิดสภาพแวดล้อมและบรรทัดฐานทางสังคมที่ค้ำึงถึงสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการเรียน การทำกิจกรรม หรือการทำงาน เพื่อให้ เกิดการตระหนักรู้และซึมซับแนวคิดด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระยะยาวต่อไป

โครงการ Chula Zero Waste และ Tact Social Enterprise จึงได้มีแนวคิดในการสร้างโครงการ Waste-Free Consulting ขึ้น เพื่อเป็นศูนย์ให้คำปรึกษาเรื่องการจัดการขยะในกิจกรรมของนิสิต และดำเนินการด้วยนิสิตเอง เพื่อมุ่งหวังให้เกิดการส่งต่อแนวคิดการจัดการขยะที่ถูกต้องลงไปในระบบการทำกิจกรรมของนิสิตต่อไปจากรุ่นสู่รุ่น โดยจะเริ่มดำเนินการทดลองในปี 2562 มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลขยะแต่ละชนิด ออกแบบวิธีการจัดการขยะในแต่ละกิจกรรม และสร้างระบบที่สนับสนุนการจัดการขยะให้กับนิสิต เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสะดวกในการจัดกิจกรรมมากที่สุด

อย่างไรก็ตาม การเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงการทำกิจกรรมให้ตอบโจทย์กับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ยังคงเป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาและคนที่พร้อมในการปรับเปลี่ยน โดยคนที่เข้าใจและสามารถวางแผนการเข้าถึงกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาได้นั้น ย่อมไม่พ้นตัวคนที่เคยและกำลังทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะร่วมกันช่วยระดมสมองและผลักดันแนวคิดนี้ไปสู่คนอื่น ๆ ได้ ความพยายามในครั้งนี้ จึงไม่ได้มุ่งหวังแค่ปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้ลดขยะเพียงอย่างเดียว แต่ต้องการที่จะสร้างโมเดลเพื่อเปลี่ยนแนวคิดและพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษา ที่สามารถขยายผลไปสู่พื้นที่หรือมหาวิทยาลัยอื่นต่อไปได้ในอนาคต

2. แนวคิดหลักของโครงการ

2.1 Cultural Adaptation and Social Norm

เราเชื่อว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลมากต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล คือสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว และบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งในบริบทของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและการเข้าร่วมและทำกิจกรรมนอกห้องเรียนต่างๆเป็นสภาพแวดล้อมและสังคมที่ใกล้ชิดและส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของนิสิตอย่างมาก

ในด้านของสภาพแวดล้อม การเข้าร่วมกิจกรรมที่มีแนวทางในการจัดกิจกรรมที่มีการจัดการอย่างจริงจังจะทำให้นิสิตได้เรียนรู้วิธีการจัดการขยะที่ถูกต้อง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับระบบจัดการขยะที่มีอยู่ และซึมซับ Mindset ด้านสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆกัน สำหรับในด้านบรรทัดฐานของสังคม การผลักดันให้กิจกรรมใหญ่ที่เกิดขึ้นในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นกิจกรรมที่จัดการขยะได้ดี จะเป็นการกำหนดบรรทัดฐานใหม่ให้กับการทำกิจกรรมเล็กอื่นๆต้องปรับตัวตาม

ดังนั้นหากเราสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่มีการจัดการขยะอย่างเหมาะสม และส่งต่อสิ่งเหล่านี้จากรุ่นสู่รุ่นจนกลายเป็นบรรทัดฐานที่ดีแล้ว เราก็จะสามารถทำให้คนมีพฤติกรรมที่จัดการขยะอย่างถูกต้อง และค้ำึงถึงสิ่งแวดล้อมได้ไปโดยปริยาย

2.2 Concept “ลด เปลี่ยน แยก”

ลด เปลี่ยน แยก 3 ขั้นตอนง่าย ๆ ที่นำเสนอให้เป็นข้อปฏิบัติหลักตลอดช่วงกิจกรรม มีความสำคัญและบทบาทในการจัดการขยะที่แตกต่างกัน แต่สอดคล้องสนับสนุนกัน ขึ้นอยู่กับประเภทของขยะที่เราต้องการจัดการ และลักษณะการใช้งานของทรัพยากรก่อนที่จะกลายมาเป็นขยะนั้น

○ ลด

การเลือก “ลด” การใช้ผลิตภัณฑ์บางอย่างที่เกินความจำเป็น ถือเป็นด่านแรกที่สำคัญในการจัดการขยะเลยทีเดียว การที่เราสามารถเลือกไม่ใช้หรือลดการใช้ผลิตภัณฑ์บางอย่างลงได้นั้น จะสามารถแบ่งเบาภาระการจัดการขยะลงไปได้มาก เนื่องจากเป็นช่องทางหนึ่งที่จะช่วยประหยัดทรัพยากรในการปรับปรุงคุณภาพขยะให้นำกลับมาใช้ใหม่ได้ รวมถึงลดภาระในการกำจัดเศษขยะที่เหลือจากกระบวนการดังกล่าวอีกด้วย โดยการลดการสร้างขยะมีแนวทางดังต่อไปนี้

- การลดใช้ Single Use Product ที่ไม่จำเป็น เช่น หลอด, บรรจุภัณฑ์อาหารที่เกินความจำเป็น
- เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่วัสดุนำกลับมาใช้ซ้ำได้ คงทน หรือมาจากการ Recycle
- หากต้องการสินค้าชนิดเดียวกันจำนวนมาก เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ขนาดใหญ่ที่สุดที่เป็นไปได้ เพื่อลดใช้บรรจุภัณฑ์

○ เปลี่ยน

หลังจากที่ได้ลองพิจารณาดูแล้วว่าผลิตภัณฑ์นั้นมีความจำเป็นต้องใช้จริง และไม่สามารถเลือก “ลด” ได้ ลองมองหาทางเลือกในการ “เปลี่ยน” โดยหากผลิตภัณฑ์ที่เราจำเป็นต้องใช้ มีวัสดุทางเลือกอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าหรือมีการจัดการหลังการใช้งานที่ง่ายกว่า เช่น ลองเปลี่ยนจากโฟมมาเป็นกระดาษแข็ง การลองมองหาช่องทางเหล่านี้ก็สามารถช่วยลดปัญหาการจัดการขยะลงได้เช่นกัน โดยสามารถเลือกใช้วัสดุที่

- ย่อยสลายได้เร็ว โดยควรเลือกวัสดุที่ย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ
- กระบวนการผลิตและการกำจัดไม่สร้างผลเสียต่อคนและสิ่งแวดล้อม
- สามารถนำไป Reuse Recycle หรือ Upcycle ได้
- สร้างจากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างไม่จำกัดในธรรมชาติ

○ แยก

ถ้าหากว่าเราไม่สามารถเลือก “ลด” การใช้หรือ “เปลี่ยน” ไปใช้วัสดุอื่นทดแทนได้แล้ว หน้าทีของเราในฐานะผู้ใช้งานทรัพยากรก็คือการคัดแยกอย่างเหมาะสมตามลักษณะหรือองค์ประกอบ เพื่อให้สะดวกในการนำไปแปรรูปหรือกลับเข้าสู่วงจรการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ต่อไปนั่นเอง โดยถึงขยะและกระบวนการจัดเก็บสามารถออกแบบได้หลากหลายตามความเหมาะสมของลักษณะกิจกรรมและขยะที่เกิดขึ้น ซึ่งหลักการแยกขยะโดยพื้นฐานประกอบด้วย

- แยกเศษอาหาร เพื่อไม่ให้ปนเปื้อนกับขยะประเภทอื่น และนำหมิ่น
- แยกภาชนะที่ปนเปื้อนเศษอาหาร ที่ไม่สามารถนำไปทำประโยชน์ต่อไปได้
- แยกขยะที่สามารถนำมา Reuse หรือ Recycle ได้ เช่น ขวดพลาสติก กระดาษ ถุงพลาสติก
- แยกขยะอันตราย ขยะที่มีสารพิษ เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์

3. ใจหายในการคัดเลือกสำหรับโครงการ

“ออกแบบแนวทางการสร้างศูนย์ให้คำปรึกษาด้านการจัดการขยะให้กับกิจกรรมนิสิต เพื่อส่งเสริมให้เกิดรูปแบบการทำงาน และบรรทัดฐานการจัดกิจกรรมที่จัดการขยะได้อย่างเหมาะสม โดยครอบคลุมหัวข้อต่อไปนี้

- 1) บทบาทหน้าที่ ขอบเขตการดำเนินงาน และวิธีการดำเนินการของศูนย์ฯ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย*
- 2) ตัวอย่างกิจกรรมที่คุณคิดว่าเหมาะสมในการปรับเปลี่ยน และแนวทางการจัดการขยะในกิจกรรมนั้นๆ”*

3.1 รายละเอียดโครงการ

3.1.1 เป้าหมายของโครงการ

- ให้คำปรึกษาเรื่องการจัดการขยะในกิจกรรมของนิสิต
- รวบรวมข้อมูลขยะและวิธีการจัดการขยะในแต่ละกิจกรรม
- สร้างระบบที่สนับสนุนการจัดการขยะให้กับนิสิต

3.1.2 ระยะเวลาโครงการ: เดือนพฤศจิกายน 2562 – เมษายน 2563

3.1.3 ผู้ดำเนินโครงการจะประกอบด้วย

- Project Manager จาก Tact จำนวน 2 คน
- Core Team หรือ นิสิตผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 4 – 6 คน
- Staff หรือ นิสิตนักศึกษาผู้ปฏิบัติงาน จำนวนประมาณ 10 – 15 คน

3.1.4 บทบาทของ Core Team คือ ผู้ออกแบบแผนงานและดำเนินงานโครงการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ภายในระยะเวลาโครงการ

3.1.5 มีการดำเนินการประชุมและเตรียมโครงการที่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.1.6 ลักษณะของโครงการจะแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ

ช่วง Model Developing : เดือนพฤศจิกายน 2562 – มกราคม 2563

จุดประสงค์ : พัฒนา Know-How ในการจัดการขยะในกิจกรรม และพัฒนาระบบสนับสนุน

ช่วง Opening Event : เดือนมกราคม 2563

จุดประสงค์ : จัดกิจกรรมเปิดตัวศูนย์ให้คำปรึกษาด้านการจัดการขยะ และทำกิจกรรมประชาสัมพันธ์

ช่วง Execution and Scaling : เดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน 2563

จุดประสงค์ : ขยายผลการปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมไปสู่กิจกรรมอื่นๆ ภายในมหาวิทยาลัย

Waste – Free Consulting

3.2 ข้อกำหนดของโครงการ

3.2.1 โครงการ Waste – Free Consulting เป็นโครงการภายใต้ความร่วมมือกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การดำเนินการจึงต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้และข้อจำกัดของระบบการทำงานปัจจุบันของจุฬาฯ

3.2.2 การดำเนินงานโครงการนี้ Core Team จะทำร่วมกับทีมงาน Tact ที่รับผิดชอบโครงการนี้อย่างใกล้ชิด

3.2.3 กิจกรรมจะต้องจัดอยู่ในช่วงเวลาที่ไมกระทบกับการเรียนของผู้ปฏิบัติงานและผู้เข้าร่วมโครงการ และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

3.3 คุณสมบัติของผู้สมัคร

Tact เปิดรับสมัครนิสิตผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตได้พัฒนาตนเองไปพร้อม ๆ กับการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับสังคมด้วยศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ โดยผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติดังนี้

3.3.1 เป็นนิสิตปัจจุบันของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะ/ชั้นปีใดก็ได้

3.3.2 ผู้สมัคร Core Team 1 ทีมประกอบด้วยนิสิตจำนวน 4 - 6 คน

3.3.3 มีความสนใจและแรงบันดาลใจในการร่วมแก้ปัญหาสังคมไทย

3.3.4 มีเวลาเพียงพอและสามารถรับผิดชอบดำเนินการจนสิ้นสุดโครงการ

3.4 ขั้นตอนการรับสมัคร (Core Team)

3.4.1 อ่านโจทย์และรายละเอียดของโครงการ

3.4.2 รวมทีมที่มีอุดมการณ์เดียวกัน สามารถคิดแผนงานร่วมกันและลงมือปฏิบัติได้จริง

3.4.3 วางแผนกับทีมที่สมัคร เพื่อออกแบบ**แนวทางการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับโจทย์** ในรูปแบบ Powerpoint จำนวน 5 Slide และเซฟเป็น PDF file

3.4.4 กรอกใบสมัครในเว็บไซต์ <https://platform.tact.in.th/application>

- กรอกข้อมูลส่วนตัวของสมาชิกทุกคน และเขียนตอบคำถามในเชิงบรรยาย
- สมาชิกคนใดคนหนึ่ง สร้าง Team และเลือกสมาชิกในทีมเราเข้าร่วมทีม
- อัปโหลด PDF file จากข้อ 3.4.3 และส่งฟอร์มแบบสมัคร

3.4.5 รอประกาศผลการคัดเลือกทีมที่ได้ผ่านเข้ารอบแรกผ่านทาง Email ที่ใช้ในการสมัครและ Facebook Page: Tact

3.4.6 ทีมที่ได้ผ่านเข้ารอบแรก จะต้องเตรียมตัวเข้าสัมภาษณ์ ทั้งในรูปแบบเดี่ยวและแบบทีม โดยทางทีมงานจะทำการนัดหมายวันสัมภาษณ์ผ่านทาง Email

3.4.7 ทีมที่ได้รับคัดเลือกเข้ารอบสุดท้าย จะได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติโครงการจริง

3.4.8 สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ทาง

Facebook: <https://www.facebook.com/TactSocialConsulting/>

Website: <https://www.tact.in.th/>

Tel: 095 – 676 – 3144, 083 – 113 – 4884

Line@: @937nqmze หรือ <http://nav.cx/9f429mg>

3.5 กำหนดการโครงการ

วันที่	กิจกรรม
30 กันยายน 2562	เปิดรับสมัคร Core Team
17 ตุลาคม 2562	ปิดรับสมัคร Core Team
18 ตุลาคม 2562	ประกาศผลผู้ผ่านเข้ารอบแรก
21-22 ตุลาคม 2562	Final Pitch และสัมภาษณ์กลุ่ม, เดี่ยว
23 ตุลาคม 2562	ประกาศผลผู้ผ่านการคัดเลือกเป็น Core Team
ประกาศทาง Email	First Meet
พฤศจิกายน 2562 – เมษายน 2563	ดำเนินโครงการ